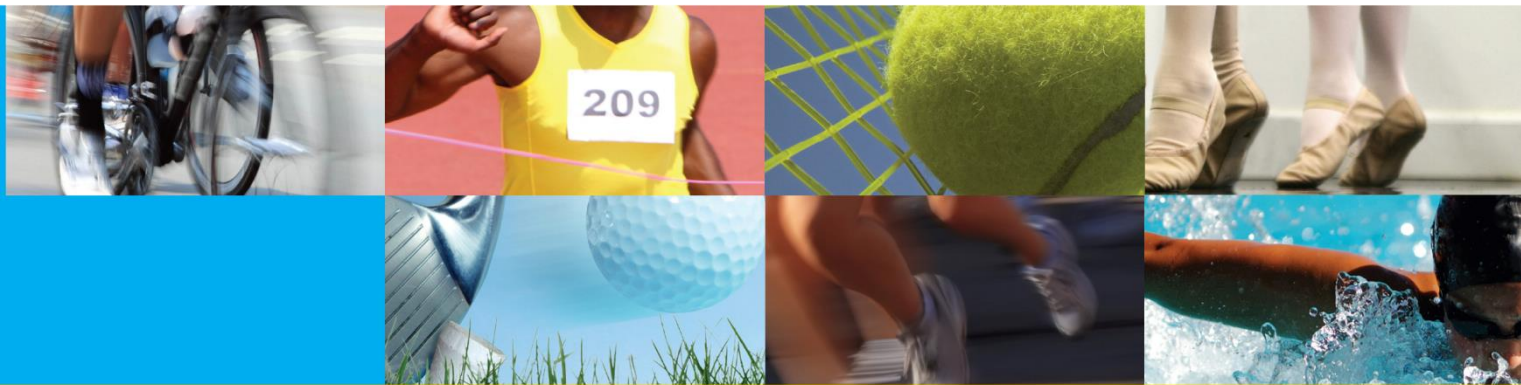

Rekenkamercommissie Gemeente Gennepe

Sportbeleid in Gennepe - Financiën

Rekenkameronderzoek naar de relatie tussen het sportbeleid en de financiële inspanningen van de gemeente Gennepe

Sportbeleid in Gennep – Financiën

Rekenkameronderzoek naar de relatie tussen het sportbeleid en de financiële inspanningen van de gemeente Gennep

Onderzoekers:

D. (David) Romijn MSc.
Drs. R. (Remco) Hoekman

Dit onderzoek is uitgevoerd door het Mulier Instituut in opdracht van Rekenkamercommissie Gemeente Gennep

Rekenkamercommissie Gemeente Gennep

Samenstelling Rekenkamercommissie

Drs. E. (Emiel) Broere
Drs. H. (Harry) Smeets
Drs. J. (Jan) Houba

Adresgegevens:

Postbus 9003
6590 HD Gennep

E-mail:

rekenkamer.gennep@hotmail.com

Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

*Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
+31 (0)30 721 02 20 | www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl | [@mulierinstituut](https://www.instagram.com/mulierinstituut)*

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1. Inleiding	9
1.1 Vooraf	9
1.2 Onderzoeksvragen	9
1.3 Methode van onderzoek	9
2. Financiële kengetallen	11
2.1 Sportaccommodaties gemeente Gennep	11
2.2 Tarieven	12
2.3 Gemeentelijke lasten sportaccommodaties	12
2.4 Ondersteuning via accommodatie	13
3. Financiële kengetallen als sturingsmiddel	17
3.1 Uitvoering	17
3.2 Relatie met sportbeleid	18
4. Conclusies en aanbevelingen	19
4.1 Conclusies	19
4.2 Aanbevelingen	21
5. Zienswijze college van burgemeester en wethouders	23
6. Nawoord Rekenkamercommissie	27
Gebruikte documenten	31

Samenvatting

In opdracht van de RKC Gennep heeft het Mulier Instituut een rekenkameronderzoek uitgevoerd naar de financiële component van het sportbeleid van de gemeente Gennep met uitzondering van subsidies bedoeld voor sportstimulering. Deze zijn aan de orde gesteld in het Rekenkameronderzoek 'Sportbeleid in Gennep' (Hoekman & Verhoofstad, 2015) waar het huidige rekenkameronderzoek een vervolg op is.

De volgende drie onderzoeksvragen staan centraal in dit onderzoek:

1. In hoeverre is er inzicht in tariefstelling en dekkingspercentages van gemeentelijke sportaccommodaties en wat zijn de verschillen hierin tussen typen sportaccommodaties en hoe verhoudt dit zich tot de geprivatiseerde sportaccommodaties?
2. In hoeverre sluiten de waargenomen verschillen in tariefstelling en dekkingspercentages van sportaccommodaties aan bij de doelen uit het sportbeleid?
3. In welke mate vormen tarieven een sturingsinstrument voor het realiseren van de doelstellingen uit de sportnota?

Op basis van documentanalyse, financiële analyses en interviews is antwoord gegeven op deze onderzoeksvragen. Hieronder worden de voornaamste conclusies van het onderzoek weergegeven.

Inzicht in (verschillen in) tariefstelling en dekkingspercentages

- Er bestaat inzicht in tarieven voor de huur van gemeentelijke sportaccommodaties.
- Evenals in andere gemeenten zijn in gemeente Gennep de tarieven van gemeentelijke sportaccommodaties in vergelijking met private accommodaties laag en bestaan er verschillen in tariefstelling tussen sporttakken.
- Het gemeentelijk saldo van niet-gedekte lasten geeft een beter beeld van de ondersteuning via accommodaties dan dekkingspercentages. Inzicht in dit saldo, evenals in dekkingspercentages, ontbrak ten tijde van het onderzoek.
- De gemeentelijke uitgaven aan sport per inwoner en het aandeel accommodatiekosten hierbinnen zijn in gemeente Gennep vergelijkbaar met landelijke cijfers.

Aansluiting verschillen in tariefstelling en dekkingspercentages op doelen sportbeleid

- Investerings in sport sluiten aan bij de doelstelling om inwoners aan te zetten tot sport en bewegen en verenigingen te ondersteunen zodat ze toekomstbestendig zijn.
- In Gennep gaat 85% van het lokale sportbudget naar sportaccommodaties. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld waarin is vastgesteld dat gemiddeld genomen ongeveer 85% van de gemeentelijke uitgaven aan sport gerelateerd zijn aan sportaccommodaties.
- In de doelen van het sportbeleid wordt niet gerefereerd aan een noodzaak om tariefdifferentiatie toe te passen afhankelijk van het type accommodatie, waardoor het ontbreekt aan een onderbouwing of legitimering van de bestaande verschillen in tariefstelling en gerelateerde afspraken over verantwoordelijkheden voor beheer en onderhoud van sportaccommodaties. Het blijft onduidelijk waarom deze differentiatie is toegepast en waartoe dit bijdraagt of heeft bijgedragen.

Tarieven als sturingsinstrument voor het realiseren van doelstellingen uit de sportnota

- De tarieven vormen gedeeltelijk een sturingsinstrument voor het realiseren van doelstellingen uit de sportnota. Door de tarieven laag te houden maakt de gemeente de sportaccommodaties betaalbaar en toegankelijk voor de bevolking.
- De gemeente richt zich bij de tariefstelling op het betaalbaar houden van de sportbeoefening met name in verenigingsverband, uit angst voor de gevolgen van te hoge contributies bij toename van de accommodatiekosten. Het ontbreekt echter aan inzicht in welke mate de betaalbaarheid van sport op dit moment een probleem vormt voor sportdeelname van de inwoners van Gennep. Wel is inzicht in de financiële situatie van de sportverenigingen en wordt middels een betaalbaar tarief gestuurd op het in stand houden van de financiële vitaliteit van de sportverenigingen.
- De hoogte van de exploitatiebijdragen is vooral gebaseerd op hetgeen vanuit historisch perspectief en toekomstige verwachtingen nodig is om de huidige capaciteit in stand te houden. Deze bedragen zijn maatwerk per accommodatie en zijn vastgesteld op basis van besprekingen en extern onderzoek. Deze exploitatiebijdragen vormen een belangrijk sturingsinstrument voor de binnen- en buitensport.

1. Inleiding

1.1 Vooraf

Deze rapportage is een aanvulling op het Rekenkameronderzoek 'Sportbeleid in Gennep' (Hoekman & Verhoofstad, 2015). In deze rapportage wordt ingegaan op de financiële component van het sportbeleid van de gemeente Gennep met uitzondering van de subsidies bedoeld voor sportstimulering. Deze zijn in voornoemde rapportage beschreven.

1.2 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in deze rapportage behandeld worden zijn de volgende:

4. In hoeverre is er inzicht in tariefstelling en dekkingspercentages van gemeentelijke sportaccommodaties en wat zijn de verschillen hierin tussen typen sportaccommodaties en hoe verhoudt dit zich tot de geprivatiseerde sportaccommodaties?
5. In hoeverre sluiten de waargenomen verschillen in tariefstelling en dekkingspercentages van sportaccommodaties aan bij de doelen uit het sportbeleid?
6. In welke mate vormen tarieven een sturingsinstrument voor het realiseren van de doelstellingen uit de sportnota?

De antwoorden op deze vragen zijn de leidraad voor de conclusies, en dienen als voeding voor de aanbevelingen in hoofdstuk 4.

1.3 Methode van onderzoek

De kosten voor de gemeentelijke sportinfrastructuur kunnen, zowel qua investering als exploitatie, op verschillende plekken in de gemeentelijke concernbegroting terugkomen. Om de betreffende kostenstructuur en -opbouw inzichtelijk te krijgen als basis voor het verdere onderzoek is een nadere analyse uitgevoerd op onder meer de productbegroting van de gemeente Gennep, meerjarenbegroting en het gemeentelijk tarievenstelsel. Deze analyse dient onder meer helderheid te verschaffen over:

- investerings- en exploitatielast van de gemeentelijke sportinfrastructuur;
- de huidige tarieven voor zowel de binnensportaccommodaties, de buitensportaccommodaties en het zwembad, alsmede de gehanteerde systematiek;
- het percentage van de kosten van accommodaties dat gedekt wordt door inkomsten (dekkingspercentage).

Voor wat betreft de kosten wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de kapitaallasten, kosten van onderhoud en van beheer. Grond- en ontsluitingskosten (bijv. kosten van toegangswegen en parkeerplaatsen) zijn moeilijk toerekenbaar, en zijn achterwege gelaten.

Bij de inkomsten is gekeken naar de huurinkomsten die worden opgebracht door de verenigingen.

De uitgevoerde analyses zijn in een gesprek met het ambtelijk apparaat van de gemeente Gennep benut om eventuele lacunes en omissies te voorkomen. Tevens is informatie ingewonnen over de geprivatiseerde sportaccommodaties.

2. Financiële kengetallen

2.1 Sportaccommodaties gemeente Gennep

Binnensport

In de gemeente Gennep is de exploitatie van de gemeentelijke binnensportaccommodaties volledig in handen van Optisport. Deze partij is verantwoordelijk voor vier gymzalen, een sportzaal, een sporthal en een zwembad (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Binnensportaccommodaties Gennep (Optisport)

Type accommodatie	Naam locatie
Gymzalen	Gennep-Zuid Heijen Milsbeek Ottersum
Sportzaal	BMV Stiemensweg
Sporthal	Pica Mare micro hal
Zwembad	Pica Mare

Naast de binnensportaccommodaties die worden geëxploiteerd door Optisport, zijn er ook drie private fitness- en/of sportscholen. Met deze sportaccommodaties heeft de gemeente geen (financiële) relatie.

Buitensport

De buitensportaccommodaties van Gennep zijn, met uitzondering van sportpark TOVIOS, en de paardensportaccommodaties geprivatiseerd en in beheer van de bespelende vereniging. Het aanbod van accommodaties betreft voetbal, korfbal, tennis en atletiek (tabel 2.2). In 2009 hebben de voetbalverenigingen aangegeven in ernstige financiële problemen te geraken. De exploitatiebijdragen die zij van de gemeente ontvingen, zouden onvoldoende zijn om de uitgaven op het gebied van onderhoud en renovatie te financieren. Dit heeft er toe geleid dat er een onderzoek is verricht naar de gevolgen van de privatisering van de verenigingen. Op basis van dit onderzoek zijn de bestaande afspraken herzien. De aanpassing van de afspraken met de voetbalverenigingen is aanleiding geweest om ook de privatiseringsafspraken met de overige buitensportverenigingen (tennis, korfbal en atletiek) te herzien.

Tabel 2.2 Buitensportaccommodaties Gennep

Sportpark	Adres	Gebruiker
Sportpark de Heijkuul	Langeweg 4 Gennep	S.V. Vitesse (voetbal/atletiek)
Sportterrein Achates	St. Janstraat 66 Ottersum	R.K.O.S.V. Achates (voetbal)
Sportterrein Milsbeek	Zwarteweg 85 Milsbeek	S.V. Milsbeek (voetbal/korfbal)
Sportpark de Heikamp	Heikampseweg 5a Heijen	V.V. Heijen (voetbal)
Sportpark TOVIOS	Goorseweg 53 Ottersum	DKV VIOS (korfbal)
Sportterrein Ven-Zelderheide	Kleefseweg Ven-Zelderheide	Vense Boys (voetbal)
	Panoven/Hoevenestraat Ottersum	RV&PC Ottersum (hippische sport)
Tennispark Gennep	Kalboerstraat 3 Gennep	TV Gennep (tennis)
Tennispark Heijen	Heikampseweg 50a Heijen	LTC de Heikamp (tennis)
Tennispark Milsbeek	Verloren Land 3 Milsbeek	TV de Milsbeek (tennis)
Tennispark Ottersum	Goorseweg 51 Ottersum	TOV (tennis)

Naast de buitensportaccommodaties van de gemeente Gennep zijn er ook openbare ruimtes waar gesport wordt, denk hierbij aan fietspaden, parken en openbaar zwemwater. Deze ‘accommodaties’ zijn geen onderdeel van het sport(accommodatie)beleid en ook niet als zodanig meegenomen in de verdere analyses van de rapportage.

2.2 Tarieven

De gemeentelijke sportaccommodaties zijn in principe voor iedereen te gebruiken. Voor het gebruik van de binnensportaccommodaties wordt een tarief gerekend dat door de gemeente is vastgesteld (zie voor onderbouwing van dit tarief 3.1). De binnensportaccommodaties worden per uur gehuurd. De buitensportaccommodaties kennen vaste bespelers.

Binnensport

Het tarief van de gemeentelijke binnensportaccommodaties is nagenoeg universeel voor de verschillende locaties. Het tarief per uur stijgt evenredig met het oppervlakte van de sportvloer. Alleen het huren van 1/3^e sporthal is relatief iets duurder (€ 16,60) dan een gymzaal of halve sportzaal (€ 14,90).

Tabel 2.3 Tariefstelling huur gemeentelijke binnensportaccommodaties

Type accommodatie	Naam locatie	Onderdeel		Tarief per uur
Gymzalen	Gennep-Zuid	hele zaal	€	14,90
	Heijen	hele zaal	€	14,90
	Milsbeek	hele zaal	€	14,90
	Ottersum	hele zaal	€	14,90
Sportzaal (dubbele gymzaal)	Mikado	halve zaal	€	14,90
		hele zaal	€	29,80
Sporthal	Pica Mare micro hal	1/3e zaal	€	16,60
		2/3e zaal	€	34,00
		hele zaal	€	50,40
Zwembad	Pica Mare	los kaartje, gehele dag	€	5,60

Naast de gemeentelijke accommodaties zijn ook drie fitness- en/of sportscholen in Gennep gevestigd. De tarieven die deze commerciële partijen hanteren variëren (omgerekend) van ongeveer € 10,- tot € 25,- euro per week per persoon. Dat is in vergelijking met de huur voor binnensportaccommodaties relatief veel, echter voor dit bedrag kan de klant in de meeste gevallen onbeperkt gebruik maken van de accommodatie.

Buitensport

Met de privatisering van de buitensportaccommodaties zijn de huurtarieven van de gemeentelijke sportaccommodaties verdwenen. Alleen voor sportpark TOVIOS betaalt het bespelende VIOS nog huur, te weten € 2.300 euro voor het gebruik van een jaar.

2.3 Gemeentelijke lasten sportaccommodaties

Wanneer gesproken wordt van het dekkingspercentage van één of meerdere accommodaties, dan betreft dit de mate waarin de gemaakte gemeentelijke kosten gedekt worden door de gemeentelijke baten. In deze paragraaf gaan we in op de dekkingspercentages van de verschillende sportaccommodaties in Gennep.

De gemeentelijke accommodatielasten sport zijn voor 2015 begroot op € 916.331 euro (tabel 2.4). Bijna de helft van deze lasten worden gemaakt door het zwembad Pica Mare (€ 461.461 euro). De totale lasten van de binnensportaccommodaties (exclusief zwembad Pica Mare) komen neer op € 178.440 euro. De accommodaties buitensport (inclusief tenniscomplexen en overige sportcomplexen) staan op de begroting voor € 276.430 euro.

Tabel 2.4 Gemeentelijke lasten en baten naar locatie (begroting 2015)

	Gemeentelijke lasten	Gemeentelijke baten	Saldo
Binnensport gemeentelijk			
Gymzalen			
Gennep-Zuid	€ 30.490	€ 40	€ 30.450
Heijen	€ 19.220	€ 40	€ 19.180
Milsbeek	€ 13.894	€ 40	€ 13.854
Ottersum	€ 23.950	€ 35	€ 23.915
Dubbele gymzaal Mikado	€ 21.022	€ 130	€ 20.892
Sporthal			
Pica Mare micro hal	€ 69.864	€ 130	€ 69.734
Zwembad			
Pica Mare	€ 461.461	€ 260	€ 461.201
Buitensport gemeentelijk			
Sportpark de Heijkuul	€ 42.310	€ 4.920	€ 37.390
Sportterrein Achates	€ 22.865	€ 0	€ 22.865
Sportterrein Milsbeek	€ 22.825	€ 0	€ 22.825
Sportpark de Heikamp	€ 16.930	€ 0	€ 16.930
Sportpark TOVIOS	€ 11.595	€ 2.100	€ 9.495
Sportterrein Ven-Zelderheide	€ 1.227	€ 370	€ 857
Ponyclub Milsbeek	€ 473	€ 850	-€ 377
Tenniscomplexen	€ 525	€ 0	€ 525
Overige sportcomplexen	€ 433	€ 450	-€ 17
Algemeen			
Toevoeging voorziening privatisering sportclubs	€ 94.000	€ 0	€ 94.000
Interne doorbelasting Leefomgeving	€ 63.247	€ 0	€ 63.247
<i>Totaal binnensport (exclusief zwembad)</i>	<i>€ 178.440</i>	<i>€ 415</i>	<i>€ 178.025</i>
<i>Totaal buitensport</i>	<i>€ 119.183</i>	<i>€ 8.690</i>	<i>€ 110.493</i>
<i>Zwembad Pica Mare</i>	<i>€ 461.461</i>	<i>€ 260</i>	<i>€ 461.201</i>
<i>Algemeen</i>	<i>€ 157.247</i>	<i>€ 0</i>	<i>€ 157.247</i>
<i>Totaal sportaccommodaties</i>	<i>€ 916.331</i>	<i>€ 9.365</i>	<i>€ 906.966</i>

Bron: Meerjarenbegroting Cultuur en Sport: 2015-2019

De gemeente Gennep 'verdient' een marginaal bedrag van de totale lasten terug (€ 9.365). Het dekkingspercentage komt daarmee uit op 1 procent. Het gemeentelijk saldo voor het jaar 2015 op de meerjarenbegroting sportaccommodaties komt uit op ruim negen ton (€ 906.966).

2.4 Ondersteuning via accommodatie

Ondersteuning van de sport(verenigingen) vindt traditioneel plaats door uitkering van subsidies voor verenigingspecifieke taken. Hierbij valt te denken aan jeugdledensubsidie, subsidie voor

deskundigheidsbevordering of investeringssubsidies voor de accommodatie. Echter, het leeuwendeel (circa 75 tot 85 procent) van de gemeentelijke ondersteuning van sport gaat via de accommodaties. Het onder de kostprijs aanbieden van deze sportaccommodaties is - al dan niet bewust - een belangrijk ondersteuningsinstrument voor gemeenten om de sport(vereniging) toegankelijk te houden en wordt ook wel indirecte subsidie genoemd (zie kader).

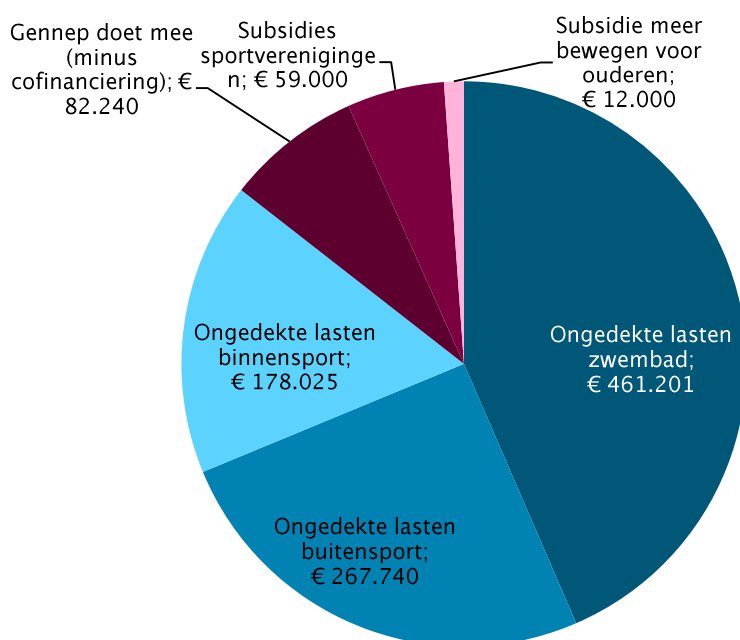
Voor de berekening van de indirecte subsidie werken we via de volgende methode:

De gemeentelijke lasten voor een accommodatie minus de opbrengsten uit verhuur aan verenigingen = indirecte subsidie locatie

Deze berekening is gestoeld op het feit dat wanneer een commerciële uitbater deze accommodatie zou verhuren tegen hetzelfde tarief, het verschil bijgelegd moet worden om de accommodatie aan te blijven bieden aan de huurder. Omdat verenigingen niet de kostprijs hoeven te betalen om de accommodatie die ze gebruiken in stand te houden noemen we dit een indirecte subsidie.

Ook in de gemeente Gennepe is de indirecte subsidie de belangrijkste vorm van ondersteuning. Ongeveer 85 procent van de totale ondersteuning sport gaat vanaf 2015 via de accommodaties die onder de kostprijs aangeboden worden (figuur 2.1). Voor het aanbieden en op niveau houden van het zwembad en de gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties is de gemeente Gennepe in 2015 ruim negen ton kwijt (zie paragraaf 2.3). Dit bedrag is ongeveer voor de helft benodigd voor het zwembad, voor bijna een derde voor de buitensport en voor een vijfde voor de binnensport.

Figuur 2.1 Directe en indirecte subsidies sport(verenigingen)

In dit overzicht zijn de uitgaven aan monitoring, het Huis voor de Sport en de bijdrage aan sportregio Noord-Limburg niet meegenomen. Dit zijn relatief lage en/of incidentele uitgaven en als zodanig minder relevant voor de analyse. Genoemde bedragen zijn - anders dan de begroting uit het beleidsplan 2015 - inclusief interne doorbelasting en kapitaallasten.

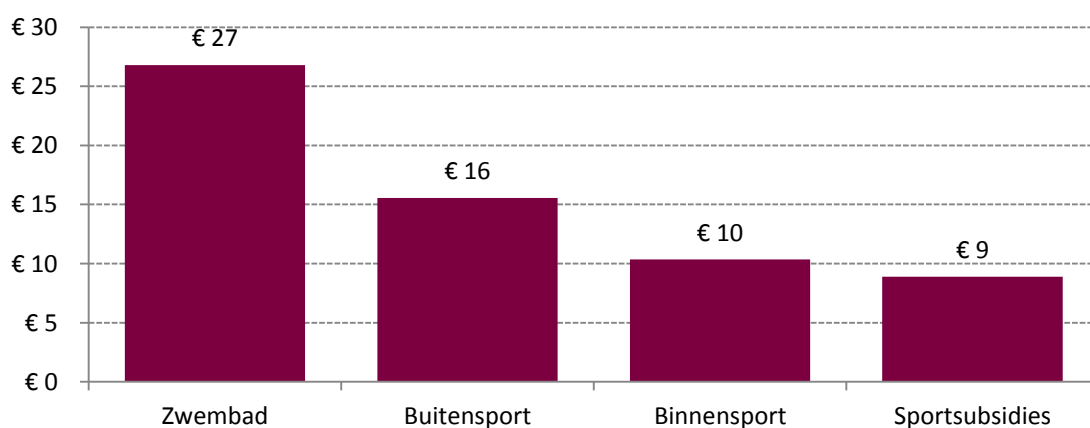
Indirecte ondersteuning vergeleken

De exploitatie van de binnensportaccommodaties door Optisport en de privatisering van nagenoeg alle buitensportaccommodaties is het dekkingpercentage onbruikbaar als vergelijkingscijfer voor de ondersteuning van sport via de sportaccommodatie.

Het saldo (lasten minus de baten) per locatie is hiervoor veel beter geschikt en zal in deze paragraaf gehanteerd worden om de indirecte subsidie aan de gebruikers in perspectief te zetten.

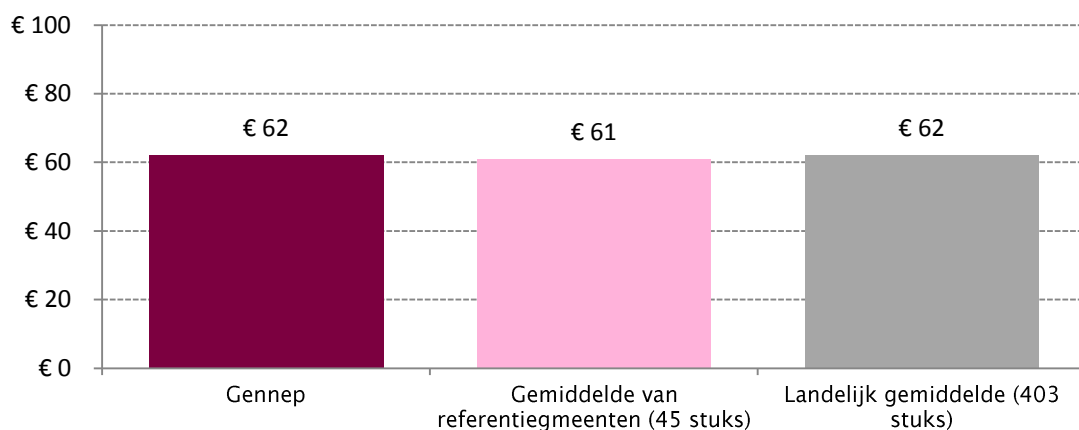
Het zwembad Pica Mare vraagt van iedere inwoner van Gennep jaarlijks € 27,-, de zeven sportparken (voetbal, korfbal en overige sportparken) samen € 16,- en de totale binnensport (4 gymzalen, 1 sportzaal en 1 sporthal) € 10,- per persoon per jaar (figuur 2.2). Het bedrag voor sportsubsidies is per inwoner € 9,-.

Figuur 2.2 Indirecte ondersteuning naar accommodatietype per jaar, per inwoner

Om het gemeentelijke aanbod van sportaccommodaties in stand te houden kost het iedere inwoner van de gemeente Gennep jaarlijks € 53,-. Daar komt nog eens € 9,- aan sportsubsidies bij, waarmee de totale uitgaven aan sport(stimulering) voor iedere inwoner van de gemeente Gennep neerkomt op € 62,- (figuur 2.3). Ten opzichte van het landelijk gemiddelde is dat gelijk, en ook ten opzichte van 45 vergelijkbare gemeenten (inwonertal en stedelijkheid) is dat nagenoeg gelijk (€ 61).

Figuur 2.3 Netto uitgaven per inwoner aan sport, naar gemeente

3. Financiële kengetallen als sturingsmiddel

Om uitvoering te geven aan de doelstellingen van het sportaccommodatiebeleid zijn er voor de gemeente twee financiële sturingsmiddelen, oftewel ‘knoppen om aan te draaien’. Dit zijn aan de ene kant de lasten: de (indirecte) ondersteuning en aan de andere kant de baten: de tarieven van de accommodaties. In dit hoofdstuk beschouwen we het mogelijk gebruik van deze sturingsmiddelen (3.1) in relatie tot de doelstellingen uit het sportbeleid (3.2).

3.1 Uitvoering

Tarieven

De tarieven voor de huur van diverse sportaccommodaties zijn algemeen bekend bij de gemeente. Hoewel Optisport de binnensportaccommodaties in de gemeente Gennep exploiteert stelt de gemeente de huurtarieven van deze accommodaties vast. Deze tarieven hebben geen expliciete relatie met de kostprijs van de betreffende accommodatie maar zijn historisch zo gegroeid. Vanuit de gemeente worden de tarieven niet als sturingsmiddel ingezet, behalve dat de gemeente de huur van binnensportaccommodaties en de toegangskaartjes voor het zwembad graag ‘betaalbaar’ wil houden. De betaalbaarheid is volgens de beleidsmedewerkers afgeleid van het gebruikelijke tarief dat in andere gemeenten gehanteerd wordt.

De tarieven voor de buitensport zijn met de privatisering nagenoeg verdwenen. Met uitzondering van korfbalvereniging VIOS en de rijverenigingen wordt er door de bespelende verenigingen geen huur betaald. Voor het sportpark de Heijkuul geldt dat er door de gemeente een bedrag aan de vereniging beschikbaar wordt gesteld voor het gebruik van een sportveld door het Elzendaalcollege. De gemeente ontvangt hiervoor van het Rijk een vergoeding die intern wordt doorgeboekt en daarna aan de vereniging beschikbaar wordt gesteld.

(Indirecte) ondersteuning

In hoofdstuk 2 was te lezen dat voor binnensport, buitensport en het zwembad gedifferentieerde gemeentelijke bijdragen beschikbaar zijn. De hoogte van deze bedragen is per locatie onbekend bij de betreffende beleidsmedewerkers. Dit komt volgens hen omdat het geen kengetal is waarop gestuurd wordt in de gemeente Gennep. Daarmee is het dekkingspercentage (percentage van gemeentelijke lasten voor een sportaccommodatie dat wordt ‘terugverdiend’) en het gemeentelijk saldo van ongedekte kosten (gemeentelijke lasten sportaccommodatie minus gemeentelijke baten sportaccommodatie) niet relevant voor beleidsmakers en -uitvoerders.

Door de exploitatie van zowel de binnen- als de buitensport over te dragen aan (semi-) private partijen, kiest de gemeente Gennep er voor om deze ‘knop’ niet meer als sturingsmiddel te gebruiken. Eventuele investeringen of besparingen ten opzichte van de geraamde standaard zijn voor rekening van de exploitant. Door deze constructie wordt zelfwerkzaamheid van de gebruiker beloond. Echter, zowel voor de binnen- als buitensport wordt een vergoeding voor exploitatie betaald. Deze vergoeding is in sommige gevallen concreet benoemd. Hierbij valt te denken aan exploitatiebijdrage (Optisport) of instandhoudingssubsidie en renovatiebijdrage (buitensport). In andere gevallen betreft de tegemoetkoming voor exploitatie de ongedekte lasten die vanuit de sportbegroting moeten worden bijgelegd voor de betreffende locatie.

Voor een aantal buitensportaccommodaties wordt een instandhoudingssubsidie uitgekeerd aan de bespelende club. De hoogte van deze subsidie is gebaseerd op de hoogte van het dagelijks onderhoud van de betreffende accommodatie en de renovatie van velden en/of accommodatie. Omdat deze instandhoudingssubsidie wel wordt uitgekeerd aan voetbalverenigingen maar niet aan tennisverenigingen, korfbalverenigingen en overige sportverenigingen (o.a. atletiek) is hier te spreken van (onbewuste) sturing. De beleidsmedewerkers geven in een gesprek aan dat wanneer deze instandhoudingssubsidie niet wordt verstrekt de bespelende vereniging snel in financieel zwaar weer komt. De voetbalsport kent volgens hen traditioneel een iets minder kapitaalkrachtig ledenbestand dan dat van de overige buitensporten. Deze overweging ligt ten grondslag aan de tegemoetkoming.

3.2 Relatie met sportbeleid

De totale jaarlijkse uitgaven aan sport bedragen na aftrek van de baten ongeveer een miljoen euro. Ruim 85 procent van dat bedrag gaat naar accommodaties. Uitgaven aan sportaccommodaties passen in het sportbeleid van de gemeente Gennep. In de beleidsnota 'Meedoen met Sport en Bewegen in de gemeente Gennep 2015-2018' staan onder vitale verenigingen de volgende doelstellingen:

1. *Het percentage inwoners dat lid is bij een of meer sportbonden in ieder geval houden op minimaal 27 procent.*
2. *Vitale sportverenigingen die voldoende kader hebben om hun maatschappelijk functie zelfstandig uit te kunnen voeren en daarmee toekomstbestendig zijn.*
3. *Het ter beschikking stellen van voldoende capaciteit en kwaliteit van binnen- en buitensportvoorzieningen voor sportverenigingen in de gemeente Gennep.*

Met de privatisering van zowel de binnen- als buitensportaccommodaties lijkt de gemeente Gennep een uniform beleid te voeren en verenigingen (of exploitant Optisport) een eigen verantwoordelijkheid te geven in onderhoud en beheer van de accommodatie. Echter, door het vaststellen van de tarieven voor de binnensport en door het beschikbaar stellen van de instandhoudingssubsidie voor de buitensport treedt differentiatie per accommodatietype op. Met differentiatie per sporttak tot gevolg. Voor dit laatste is geen grond te vinden in de beleidsnota sport en bewegen. Door het gemeentelijk saldo (=indirecte ondersteuning vereniging) per accommodatie en/of sporttak niet inzichtelijk te hebben of te vergelijken ontbreekt inzicht in 'onbewust' beleid in de gemeente.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Op basis van de onderzoeksvragen beschrijven we in deze paragraaf de belangrijkste conclusies ten aanzien van het gemeentelijk sport(accommodatie)beleid.

1. *In hoeverre is er inzicht in de tariefstelling en dekkingspercentages van gemeentelijke sportaccommodaties en wat zijn de verschillen hierin tussen typen sportaccommodaties en hoe verhoudt dit zich tot de geprivatiseerde sportaccommodaties?*

Er bestaat binnen de gemeente Gennep inzicht in de tarieven voor de huur van gemeentelijke sportaccommodaties. Evenals in andere gemeenten zijn in gemeente Gennep de tarieven van de gemeentelijke accommodaties in vergelijking met private sportaccommodaties (fitness- en sportscholen) relatief laag. Tussen de verschillende typen gemeentelijke sportaccommodaties bestaan echter ook verschillen. De buitensportverenigingen betalen - op één sportpark na - geen huur, maar zijn verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van de accommodatie. Een verantwoordelijkheid waarvoor zij overigens ook deels gecompenseerd worden middels een instandhoudingssubsidie. Voor de binnensportverenigingen geldt dat zij wel een huurtarief betalen voor het gebruik van de sportaccommodatie, maar daarentegen niet verantwoordelijk zijn voor onderhoud en beheer van de accommodatie. De grondslag van het gereduceerde tarief dat binnensportverenigingen betalen voor het gebruik van de binnensportaccommodaties is 'betaalbaarheid'.

De dekkingspercentages per accommodatie (aandeel van de accommodatiekosten dat gedekt wordt door accommodatie-inkomsten (vooral huurinkomsten)) zijn niet bekend. Dit is vooral het gevolg van de privatisering waardoor gewerkt wordt met een instandhoudingssubsidie voor een accommodatiegebruiker en er geen sprake meer is van huurinkomsten. Het kengetal dat een eerlijk beeld zou geven van de ondersteuning via sportaccommodaties is het gemeentelijk saldo van niet-gedekte lasten (indirecte ondersteuning door het niet kostendekkend aanbieden van een sportaccommodatie) per accommodatie. Inzicht in dit kengetal ontbreekt echter binnen het ambtelijk apparaat.

Hoewel de gemeente Gennep door het dominante privatiseringsmodel de accommodatielasten niet tot nauwelijks 'terugverdient' is de gemeentelijke bijdrage van € 62,- per inwoner aan sport vergelijkbaar met zowel het landelijk gemiddelde als vergelijkbare gemeenten (grootte, stedelijkheid). Dat komt omdat naast de baten ook de lasten van de gemeente Gennep, dankzij de privatisering, aanzienlijk lager zijn dan elders.

Een groot verschil tussen de gemeentelijke, (deels) geprivatiseerde en commerciële sportaccommodaties is groot onderhoud en instandhouding. Wanneer alle begrotingen gevolgd worden ontstaat hier geen probleem, maar wanneer gemeentelijke accommodaties of (deels) geprivatiseerde accommodaties te maken krijgen met achterstallig onderhoud of financiële tegenslag blijft de gemeente eindverantwoordelijk of zal daarop worden aangesproken.

2. *In hoeverre sluiten de waargenomen verschillen in tariefstelling en dekkingspercentages van sportaccommodaties aan bij de doelen uit het sportbeleid?*

Het feit dat sportaccommodaties de gemeente geen geld opleveren maar juist jaarlijks 53 euro per inwoner kosten, past bij de doelen van het sportbeleid van de gemeente Gennep om de inwoners aan te zetten tot sport en bewegen en verenigingen te ondersteunen zodat ze toekomstbestendig zijn. In Gennep gaat hiermee 85% van het lokale sportbudget naar sportaccommodaties. Dit is in lijn met het landelijke beeld waarin werd vastgesteld dat gemeenten gemiddeld genomen ongeveer 85% van de gemeentelijke uitgaven aan sport gerelateerd zijn aan sportaccommodaties.

In de doelen van het sportbeleid wordt niet gerefereerd aan een noodzaak om tariefdifferentiatie toe te passen afhankelijk van het type accommodatie. De geconstateerde verschillen in tariefstelling en gerelateerde afspraken over verantwoordelijkheden voor beheer en onderhoud van sportaccommodaties worden niet onderbouwd in het sportbeleid en het blijft onduidelijk waarom deze differentiatie is toegepast en waartoe dit bijdraagt of heeft bijgedragen.

3. *In welke mate vormen tarieven een sturingsinstrument voor het realiseren van de doelstellingen uit de sportnota?*

De tarieven vormen gedeeltelijk een sturingselement voor het realiseren van doelstellingen uit de sportnota. De gemeente Gennep ondersteunt de exploitant van de binnensport en het zwembad Optisport met een 'bijdrage exploitaties'. Zonder deze bijdrage zou de exploitant er naar alle waarschijnlijkheid niet in slagen om de accommodaties tegen het door de gemeente Gennep vastgesteld 'betaalbare' tarief aan te bieden. Ten behoeve van het algemene belang is een sturing van de gemeente middels tarieven gewenst om deze accommodaties betaalbaar en toegankelijk te houden voor de bevolking.

Strikt genomen gaat de bijdrage voor het zwembad ook naar een gereduceerd tarief voor losse kaartjes terwijl dit geen leden van sportverenigingen hoeven te zijn. Daarmee heeft die vorm van ondersteuning geen relatie met de doelstelling uit de sportnota die gericht is op borging en bevordering van de verenigingssport. Wel zou beargumenteerd kunnen worden dat los zwembadbezoek bijdraagt aan de doelstelling gericht op gezondheidsverbetering van de inwoners.

De gemeente richt zich bij de tariefstelling op het betaalbaar houden van de sportbeoefening, met name in verenigingsverband. Dit vanuit de veronderstelling dat hogere tarieven leiden tot hogere contributies van sportverenigingen en dat een hogere contributie een drempel zou vormen voor sportdeelname. In het bewijs voor het bestaan van deze relatie wordt echter niet voorzien. Evenzo ontbreekt aan inzicht in welke mate de betaalbaarheid van sport op dit moment een probleem vormt voor sportdeelname van de inwoners van Gennep. Wel is inzicht in de situatie van de sportverenigingen en wordt middels een betaalbaar tarief gestuurd op het in stand houden van de financiële vitaliteit van de sportverenigingen.

Op dit moment is de hoogte van de exploitatiebijdragen vooral gebaseerd op hetgeen vanuit historisch perspectief en toekomstige verwachtingen nodig is om de huidige capaciteit in stand te houden. Deze bedragen zijn maatwerk per accommodatie en zijn vastgesteld op basis van besprekingen en extern onderzoek. Intrekken of verruimen van deze bijdragen aan verenigingen heeft grote gevolgen voor toekomstig beleid van de vereniging. Daarmee zijn (de

hoogtes van) exploitatiebijdragen een belangrijk sturingsinstrument voor de binnen- en buitensport.

4.2 Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen en de conclusies in dit onderzoek hebben wij de volgende aanbevelingen geformuleerd:

- Het ontbrak aan inzicht in de niet-gedekte lasten per sportaccommodatie. Hiermee was onduidelijk waar het geld binnen de post accommodaties, overeenkomend met 85% van de sportbegroting, precies naar toe ging en ontbrak het aan mogelijkheden om het accommodatiebeleid indien nodig bij te sturen. Het verdient aanbeveling om op basis van het aanwezige financiële inzicht de Raad periodiek te informeren over de verschillen in financiële ondersteuning tussen typen sportaccommodaties zodat de Raad in de gelegenheid is haar kaderstellende en controlerende rol op dit terrein te vervullen.
- Bij het vormgeven van het accommodatiebeleid is het van belang om aandacht te besteden aan de rechtvaardiging, onderbouwing of legitimering van de bestaande verschillen in tariefstelling en niet-gedekte lasten per type accommodatie en hiermee tussen takken van sport. Het is gewenst dat hierbij beleid, uitvoering en financiële inzet logisch op elkaar aansluiten waardoor voor eenieder helder is waarom verschillen in tariefstelling en beheervormen bestaan. Idealiter vindt ook monitoring en evaluatie plaats om te bezien of de financiële inzet op dit terrein heeft bijgedragen tot het realiseren van de beoogde doelstellingen.
- Doordat diverse typen accommodaties zijn geprivatiseerd is sprake van een andere rol van de overheid, meer op afstand. Dit vraagt om extra aandacht voor het handhaven van de afspraken die zijn gemaakt bij de privatisering van de betreffende sportaccommodaties. Belangrijk daarbij is om goed te monitoren of de kwaliteit van de sportaccommodaties is gewaarborgd en of benodigde reserveringen voor (groot) onderhoud worden gedaan door de partijen die de verantwoordelijkheid hebben gekregen voor beheer en onderhoud. Er bestaat namelijk een risico dat de gemeente Gennep bij achterstallig onderhoud of ander onheil alsnog wordt aangesproken op haar verantwoordelijkheid om te voorzien in voldoende sportaccommodaties voor de sportverenigingen. Het is daarom aan te bevelen om heldere afspraken te maken over wat de acties zijn als partijen zich niet aan de afspraken houden.
- Tot slot is het gewenst dat de Raad jaarlijks aandacht besteedt aan het thema sport, bijvoorbeeld bij de begrotingsbehandeling, om zowel financieel als organisatorisch goed zicht te hebben op de ontwikkelingen in het veld, en op basis daarvan zo nodig tijdig bij te kunnen sturen.

5. Zienswijze college van burgemeester en wethouders

Datum : 12-01-2016

De Rekenkamer van de gemeente Gennep

Ons kenmerk : 196791

Projectnummer :

Uw kenmerk :

Uw brief van :

Bijlage :

Onderwerp : Zienswijze College Burgemeester en Wethouders rekenkameronderzoek Sport

Geachte leden van de Rekenkamer,

Bij deze sturen wij u onze zienswijze op het tweede deel van uw onderzoek naar sportbeleid in de gemeente Gennep "Sportbeleid in Gennep – Financiën. Rekenkameronderzoek naar de relatie tussen het sportbeleid en de financiële inspanningen van de gemeente Gennep".

Algemene opmerking

Als we het geheel van onderzoeken en bevindingen rondom sport (inclusief de onlangs vastgestelde beleidsnota) overzien kunnen we een aantal zaken concluderen:

1. Het sportbeleid in Gennep is effectief
2. De sportdeelname in Gennep ligt hoger dan het landelijk gemiddelde
3. De sportverenigingen zijn tevreden
4. De sportaccommodaties zijn van goede kwaliteit
5. De kosten voor sport en sportaccommodaties wijken niet af van het landelijk gemiddelde.

Het rapport heeft een sterk financieel-technisch karakter. Het dient deze zienswijze niet om daar tot in detail op in te gaan. Derhalve beperken we ons tot de conclusies en aanbevelingen. Daarna zullen we een algemene zienswijze adviseren.

Conclusie 1

Uw Rekenkamer concludeert n.a.v. haar eerste onderzoeksvraag op grote lijnen het volgende:

- Er bestaat binnen de gemeente Gennep inzicht in de tarieven voor de huur van gemeentelijke sportaccommodaties.
- De dekkingspercentages per accommodatie zijn niet bekend. De gemeente heeft geen inzicht in hoeverre inkomsten op gebied van sport uitgaven dekken.
- De gemeente Gennep verdient de accommodatielasten niet of nauwelijks terug.
- De gemeente Gennep besteedt per inwoner aan sportbeoefening evenveel als andere vergelijkbare gemeenten.

Reactie

Dat ons college geen exact inzicht heeft in de dekking van de kosten van accommodaties is op zich niet vreemd aangezien de dekking van de kosten van accommodaties geen beleidsuitgangspunt is en momenteel ook geen kwestie is omdat de doelstellingen van het sportbeleid binnen de daartoe gestelde financiële kaders worden gehaald. Dat neemt echter

niet weg dat we de dekkingspercentages in de toekomst desgewenst wel inzichtelijk kunnen maken mede in relatie tot bijvoorbeeld de voorgenomen bezuinigingen op de gemeentelijke accommodaties.

Conclusie 2

Op de vraag of de tariefstelling en dekkingspercentages aansluiten bij de doelen van beleid, antwoordt uw Rekenkamer:

- Het feit dat de gemeente investeert in sportaccommodaties past bij het doel om sport voor zoveel mogelijk burgers toegankelijk te maken en houden.
- Het blijft onduidelijk waarom differentiatie in tarieven wordt toegepast en waartoe dit bijdraagt.

Reactie

Het is mooi dat uw Rekenkamer constateert dat de door de gemeente gekozen infrastructuur en daarbij behorende financiering bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. De daarbij gehanteerde differentiatie is daaraan juist ondersteunend. Deze vorm van maatwerk verschaft ons en verenigingen de mogelijkheid om de accommodaties zo goed mogelijk te onderhouden op een zo efficiënt mogelijke manier. We zijn op deze manier in staat om aan te sluiten bij de specifieke behoefte van onze burgers en de verenigingen, zodat iedere partij optimaal kan profiteren van de privatiseringsafspraken. De toegepaste differentiatie betreft impliciet beleid. Met uw onderzoek wordt dit expliciet gemaakt.

Conclusie 3

De onderzoeksvraag, of de tarieven een sturingsinstrument vormen, beantwoordt u als volgt:

- De tarieven vormen gedeeltelijk een sturingsinstrument voor het realiseren van doelstellingen.
- Er is inzicht in de situatie van de sportverenigingen en er wordt middels een betaalbaar tarief gestuurd op het in stand houden van de financiële vitaliteit van de sportverenigingen.
- Intrekken of verruimen van de financiële bijdragen aan verenigingen heeft grote gevolgen voor het toekomstig beleid. Daarmee zijn exploitatiebijdragen een belangrijk sturingsinstrument voor de binnen- én buitensport.

Reactie

Uw Rekenkamer onderschrijft onze keuze voor indirecte (financiële) steun aan de sportaccommodaties als belangrijke sturingsinstrument voor het bereiken van beleidsdoelstellingen. Daarin voelen we ons gesteund.

Aanbevelingen

Wat betreft uw aanbevelingen constateert ons college:

- De aanbeveling wordt gedaan om de raad periodiek inzage te geven in de verschillen in financiële ondersteuning. Dit gebeurt al via de reguliere begrotingscyclus. Daarbij heeft de raad de kaders voor de privatisering zelf vastgesteld en dus gekozen voor maatwerk en differentiatie.
- Daarnaast adviseert uw Rekenkamer om de differentiatie beter te onderbouwen en te legitimeren. Hierbij geven ze niet aan welk doel dit dient. Wij zien dit doel niet. Het sportbeleid in Gennep is efficiënt. De gemeente pakt haar rol goed. Dit is wat u zelf ook constateert. Daarbij is onze ervaring dat de verschillende verenigingen geen enkel

probleem hebben met de huidige financieringssysteem. Sterker: ze zijn tevreden over de wijze waarop een en ander nu geregeld is, blijkt uit diverse bijeenkomsten die we rond de privatisering hebben georganiseerd.

- Uw volgende advies is dat we de afspraken met de verenigingen goed dienen te monitoren. Een goed advies dat momenteel ook al zo wordt uitgevoerd. We zijn juist de laatste jaren volop in gesprek met de verenigingen en weten exact wat er waar speelt en hoe de onderhoudsstaat van de verschillende accommodaties is. Hierop kunnen we dus tijdig bijsturen indien nodig.
- Als laatste wordt de raad aanbevolen jaarlijks specifiek aandacht te besteden aan sport. Deze aanbeveling stond ook al in het eerste onderzoeksrapport. De raad heeft deze aanbeveling toen al overgenomen.

Bestuurlijke conclusie

Zoals bovenstaand is aangegeven is ons college blij met de algemene bevinding van uw Rekenkamer dat het gemeentelijk sportbeleid effectief is en het sport- en verenigingsleven in Gennep stimuleert en ondersteunt. Dit zijn mooie bevindingen. Iets waar Gennep trots op mag zijn. Daarom vinden we het jammer dat met name uw tweede onderzoeksrapport een andere teneur uitstraalt. Constateringen als ontbrekend inzicht, geen kostendekkendheid e.d. bepalen in te belangrijke mate het karakter van de rapportage. Dat terwijl zoals hier boven aangegeven, deze constatering goed verklaard of toegelicht kunnen worden.

Deze brief is behandeld door B. Hulskotte die te bereiken is via telefoonnummer (0485)494141 of via e-mailadres b.hulskotte@gennep.nl.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Gennep,
De secretaris, De burgemeester,

Mevrouw J.M. Nijland

De heer P.J.H.M. de Koning

6. Nawoord Rekenkamercommissie

De zienswijze van het college is voor de Rekenkamercommissie aanleiding tot de volgende reacties.

Reactie op algemene opmerking

De punten die het college noemt bij punt 1 t/m 4 sluiten niet aan bij ons Rekenkameronderzoek.

1. In het vorige onderzoek stelden we vast dat effect van beleid onbekend was omdat geen monitoring en evaluatie had plaatsgevonden. Dat werd onderkend door de gemeente in de bestuurlijke en ambtelijke reactie. Daarom is het onjuist vast te stellen dat het sportbeleid in Gennep effectief is.
2. Dat de sportdeelname hoger is dan het landelijk gemiddelde heeft U zelf wellicht vastgesteld in de sportnota. Wij hebben alleen informatie gegeven over regio Noord-Limburg in vergelijking met de provincie Limburg in het vorige onderzoek.
3. Tevredenheid van sportverenigingen is geen onderzoeksonderwerp geweest en op zichzelf ook niet relevant. Een vereniging kan tevreden zijn met een zak geld, maar daar gaat beleid niet over. De vraag is of beleid aansluit op actuele vraagstukken en of de gemeente luistert naar problemen in het veld. En dat is gelukkig het geval.
4. Wij hebben geen onderzoek gedaan naar de kwaliteit van sportaccommodaties. Wel constateren we dat er sprake is van een meerjaren-onderhoudsplan voor sportaccommodaties.

Reactie op conclusie 1

Het college onderkent dat er geen inzicht is. Het was beter geweest als het college ook zou onderstrepen dat ze hier in de toekomst wat aan gaan doen in plaats van enkel te stellen dat ze het ‘desgewenst inzichtelijk kunnen maken’.

Reactie conclusie 2

In ons onderzoek stellen we vast dat er differentiatie is, maar we stellen niet vast dat dit de meest efficiënte wijze en de optimale oplossing is voor iedere partij. We vragen ons af waar deze aanname van het college vandaan komt. De gemeente kon geen informatie verstrekken over de achtergrond van de verschillen die, naar het zich nu laat aanzien, wel bewust tot stand zijn gekomen. Wel stellen we vast dat op basis van onderzoek naar de gevolgen van de privatisering voor verenigingen afspraken zijn herzien. Maar dit betreft enkel de buitensport.

Reactie conclusie 3

Dit is een wat vrije vertaling van onze conclusie waarin we aangeven dat tarieven een belangrijk sturingsinstrument zijn voor de binnen- en buitensport en gedeeltelijk voor het realiseren van doelstellingen van het sportbeleid (sportbeleid is namelijk breder dan enkel het bevorderen van sporten door middel van betaalbare tarieven en via sportverenigingen).

Reactie aanbevelingen

- Bij het eerste punt geeft het college aan dat ze de Raad periodiek inzage geeft in de financiële verschillen via de reguliere begrotingscyclus. Opmerkelijk is alleen dat voorafgaand aan dit onderzoek het inzicht ontbrak in de niet-gedekte lasten van sportaccommodaties en daarmee waar die 85% uit de sportbegroting nu precies naar toe ging. Door dit onderzoek is dat inzicht er juist gekomen. Maar als het college de Raad periodiek inzage gaat geven in de financiële ondersteuning, dan juichen wij dat uiteraard van harte toe.
- Bij het tweede punt vinden we het opmerkelijk dat het doel voor onderbouwing van beleid niet wordt gezien. De gehanteerde differentiatie heeft een achtergrond en zal zo vorm zijn gegeven met een beoogd doel in het achterhoofd. Dit impliciete beleid moet expliciet worden gemaakt om beleidsevaluatie mogelijk te maken en de raad in de gelegenheid te stellen dat te controleren/sturen. Met als groter doel dat (zoals aangegeven in de aanbeveling) beleid, uitvoering en financiële inzet logisch op elkaar aansluiten en bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen. Het college stelt in haar reactie te weten dat het sportbeleid in Gennep effectief is, maar tot op heden heeft er geen evaluatie van beleid plaatsgevonden. Daarmee is onduidelijk waar die aanname op is gebaseerd. In het vorige Rekenkameronderzoek stellen we helder dat het effect van beleid niet bekend is en dit is onderkend door het college in de bestuurlijke reactie op het Rekenkameronderzoek van 16 juni 2015. In hetzelfde onderzoek stelt de rekenkamer dat het bestuur (raad en college) de rol in de vorige beleidsperiode niet goed heeft vervuld en komt met aanbevelingen hoe dit te verbeteren. In die bestuurlijke reactie van 16 juni 2015 wordt die constatering begrepen maar plaatst het college wel kanttekeningen bij de aanbevelingen. We stellen niet dat het beleid efficiënt is en dat de gemeente haar rol goed oppakt. Dat zijn de woorden van het college.

Dat verenigingen tevreden zijn is te begrijpen omdat de gemeente ze inderdaad goed betrokken heeft bij het proces van privatisering en geluisterd heeft naar hun (financiële) wensen. De vraag is wel of de privatisering optimaal bijdraagt aan de beleidsdoelstellingen nu en in de toekomst en dat gaat om meer dan alleen tevreden verenigingen op dit moment.

- Bij het derde punt is het goed te constateren dat de gemeente goed monitort bij verenigingen en dat gecontroleerd wordt of afspraken worden nageleefd.
- Bij het vierde punt geeft het college aan dat deze aanbeveling al in het eerste onderzoeksrapport stond. Dat is een terechte constatering. Het college somde toen een serie bezwaren op dit te doen en gaf enkel aan dat het 'een optie zou kunnen zijn om het platform sport dat genoemd wordt in het beleidsplan twee keer per jaar haar bevindingen terug te laten koppelen naar de Raad'. Maar desalniettemin is het goed te constateren dat in de raad jaarlijks specifiek aandacht wordt besteed aan sport.

Reactie op de bestuurlijke conclusie

Wij stellen niet vast dat het gemeentelijk sportbeleid effectief is. We vragen ons af waarop deze bestuurlijke conclusie is gebaseerd.

We delen de opvatting van het college overigens niet dat de teneur van het rapport negatief is.

We benoemen duidelijk dat er tot op zeker hoogte inzicht is in tarieven en dergelijke en dat de tarieven als sturingsinstrument fungeren. Verder concluderen we dat in Gennep een zelfde deel van de begroting als andere jaren naar sportaccommodaties toegaat. Dat zijn positieve punten, die laten zien dat er een gedegen basis is in Gennep.

Maar het kan altijd beter en ons onderzoek laat zien op welke punten nog verbeteringen mogelijk zijn. Het is jammer dat het college het Rekenkameronderzoek niet op die wijze heeft beoordeeld. Mede door dit onderzoek is het financiële inzicht verbeterd en werd duidelijk dat impliciet beleid wat explicieter moet worden gemaakt. Er is in Gennep inderdaad een mooie basis om aan verder te werken.

Namens de Rekenkamercommissie van de gemeente Gennep,

Emiel Broere,
Voorzitter.

Gebruikte documenten

- Meerjarenbegroting Sport en Bewegen 2015-2018
- Meedoen met Sport en Bewegen in de gemeente Gennep 2015-2018
- Sociaal jaarverslag 2014: Exploitatie Sportcentrum Pica Mare te Gennep
- Financieel verslag 2014 Optisport Gennep BV
- Tarievenoverzicht Optisport
- Collegeprogramma 2014-2018 “Doen!”
- Gemeentelijke uitgaven aan sport (Hoekman & Van den Dool, 2015)

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl